

Я.В.Туруцька – студентка 4 курсу
ОПП «Міжнародні відносини»
факультету міжнародних відносин
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
С.М.Кулик – кандидат політичних наук,
доцент кафедри міжнародних відносин
факультету міжнародних відносин
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

ВПЛИВ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТСМЕНІВ НА ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну у лютому 2022 р. стало не лише випробуванням для держави, армії й суспільства, а й моральним викликом для представників українського спорту. У цей період спорт вийшов за межі змагань і медалей, а перетворився на інструмент дипломатії, національної єдності та міжнародної комунікації. Українські спортсмени – від футбольних зірок до олімпійських чемпіонів – стали обличчям боротьби українського народу за свободу, правду і гідність. Їхні публічні виступи і відкриті заяви проти агресії РФ, благодійні ініціативи, участь у міжнародних акціях є важливим чинником формування позитивного іміджу України у світі та мобілізації гуманітарної й фінансової підтримки від іноземних держав, організацій і громадян.

З перших днів війни українські спортсмени були важливими комунікаторами між Україною та світовою спільнотою. Їхня популярність, велика кількість іноземних підписників у соціальних мережах та довіра аудиторії перетворили їх на лідерів думок. Один із найвідоміших прикладів – футболіст Олександр Зінченко, який став амбасадором державної фандрейзингової платформи «UNITED24» [9]. Ця ініціатива, започаткована Президентом України В.Зеленським, покликана об'єднати світову спільноту навколо збору коштів на відбудову України. О.Зінченко не лише активно виступав за Україну на футбольному полі, але й організовував благодійні заходи, зокрема матч «Game4Ukraine» у Лондоні, під час якого збирали гроші для відновлення школи в Чернігівській області. Завдяки його авторитету у футбольному світі ініціатива отримала широкий резонанс у міжнародних ЗМІ, що сприяло формуванню позитивного іміджу України як держави, яка бореться, але не здається.

Схожим шляхом іде О.Усик, супер-чемпіон світу з боксу у важкій вазі, який також приєднався до ініціативи «UNITED24» як амбасадор. О.Усик неодноразово виступав із благодійними ініціативами, спрямованими на підтримку поранених, дітей військових і переселенців. Зокрема, у 2025 р. він зіграв за команду легенд світу у благодійному футбольному матчі, кошти від якого спрямували на гуманітарні потреби України. Боксер послідовно підкреслює, що його перемоги – це перемоги всієї країни, і що спорт має силу об'єднувати людей у найважчі часи. Його особистий фонд «Usyk Foundation» реалізує проєкти з медичної допомоги, реабілітації військових та підтримки дітей, постраждалих від війни [2; 7].

Ще один приклад – історія Я.Магучіх, чемпіонки світу зі стрибків у висоту, яка стала одним із обличч українського спорту. У 2022 р. вона була змушена залишити рідне Дніпро через обстріли, але продовжила виступи за Україну на міжнародних турнірах. Я.Магучіх відкрито заявила, що кожен її виступ – це спосіб говорити світові про війну. Її слова: «я не можу уявити, що ми з росіячкою Ласіцкене можемо стрибати разом», – стали символом моральної позиції українських спортсменів. Вона неодноразово наголошувала, що представляє не лише себе, а й мільйони людей, які страждають від російської агресії [1].

Українські атлети також активно долучені до волонтерських і гуманітарних ініціатив. Десятки спортсменів, зокрема І.Герашченко, О.Харлан, Д.Білодід, А.Бережна та інші,

використовували свої соціальні мережі як платформу для збору коштів, поширення правди про війну та для моральної підтримки українських військових. Частина спортсменів навіть залишила професійну кар'єру, щоб вступити до лав Збройних сил України чи територіальної оборони. Серед них: бійчиня С.Гоцик, футзалістка Е.Мальцева, силачка Г.Васюк. Їхні історії стали прикладом громадянської відваги, що викликає глибоку повагу у світової спільноти [4; 6].

Спортивна спільнота також є моральним майданчиком для міжнародного тиску на Росію. Українські атлети й спортивні федерації послідовно виступають за недопуск російських і білоруських спортсменів до міжнародних змагань. У цьому їх підтримали багато європейських країн. Зокрема, українська сторона неодноразово закликала Міжнародний олімпійський комітет не толерувати представників держави-агресора. Така позиція має не лише етичний вимір, а й стратегічний – вона формує у світі розуміння, що спорт не може бути осторонь війни, агресії та порушення прав людини [5].

Символічну роль відіграють публічні виступи спортсменів на міжнародних платформах. Інтерв'ю українських атлетів провідним західним медіа, участь у телепроєктах та благодійних акціях створюють позитивне інформаційне тло. Наприклад, слова О.Зінченка після матчу чемпіонату Англії, коли він зі сльозами на очах закликав світ не забувати про Україну, облетіли провідні телеканали. Ці емоційні жести мають величезний дипломатичний ефект, адже звертаються до людяності, емпатії й солідарності.

Спортсмени активно підтримують національні інформаційні кампанії. Зокрема, у 2023 р. група українських атлетів записала відеозвернення «Зараз як ніколи – наша сила в єдності», яким підтримала Президента України після дипломатичного конфлікту з президентом США Д.Трампом. Ця акція набула широкого міжнародного резонансу, адже довела єдність українського суспільства навіть у найскладніші часи [3].

Діяльність спортсменів має подвійний вплив, як зовнішній, так і внутрішній. На міжнародному рівні вони зміцнюють імідж України як держави, що заслуговує на підтримку. На внутрішньому – піднімають бойовий дух, об'єднують громадян, надихають молодь. Спортивні перемоги українців у роки війни сприймають не лише як спортивні досягнення, а як символи незламності. Важливо, що участь спортсменів у публічній дипломатії не організована з боку держави у традиційному сенсі – це здебільшого добровільна громадянська ініціатива, продиктована внутрішнім переконанням та патріотизмом. Саме це робить їхні дії щирими і переконливими для іноземної аудиторії.

Водночас існують і певні виклики. Частина спортсменів змушена балансувати між спортивною кар'єрою та громадянською позицією, а деякі стикаються з політичними суперечками щодо ставлення до російських атлетів. Однак загалом їхня діяльність сприяє посиленню морального лідерства України та формуванню позитивного іміджу держави на міжнародній арені.

Українські спортсмени під час війни є важливою складовою публічної дипломатії держави. Вони не лише зберегли спортивну гідність на міжнародній арені, а й перетворили спорт на засіб інформування, солідарності та мобілізації допомоги для України. За допомогою благодійних ініціатив, участі у міжнародних акціях, публічних заяв та спортивних перемог вони зміцнюють світову підтримку України. Їхня діяльність формує образ країни як сильної, стійкої та здатної об'єднувати навколо себе світову спільноту. Українські спортсмени – це символи національної гідності, голос, який лунає на стадіонах, аренах, марафонах і у соціальних мережах.

Висновки. Вплив українських спортсменів на формування міжнародної підтримки України полягає не лише у спортивних здобутках, а передусім у моральному, інформаційному та дипломатичному впливах. Їхня активність є доказом того, що силу нації вимірюють не лише на полі бою, але й у здатності надихати, переконувати та єднати світ довкола правди і свободи.

Джерела та література:

1. Годунова К., Черкасов С. «Уявити не можу, що ми з Ласіцкене стрибаємо разом»: Ярослав Магучіх про виступи під час війни і відсторонення росіян. URL: <https://suspilne.media/sport/286310-uaviti-ne-mozu-so-mi-z-lasickene-stribaemo-razom-aroslava-magucih-pro-vistupi-pid-cas-vijni-i-vidstonenna-rosian/> (11.10.2022).
2. Гудзенко М. «Олександр Усик зіграв за збірну легенд світу у благодійному матчі після відтермінування захисту WBO» URL: <https://suspilne.media/sport/1115798-oleksandr-usik-zigrav-za-zbirnu-legend-svitu-u-blagodijnomu-futbolnomu-matci-pisla-vidterminuvanna-zahistu-wbo/> (16.09.2025).
3. Карпенков М. «Зараз як ніколи наша сила в єдності»: як українські спортсмени підтримали Президента після суперечки з Трампом» URL: <https://suspilne.media/sport/960249-zaraz-ak-nikoli-nasa-sila-v-ednosti-ak-ukrainski-sportsmeni-pidtrimali-prezidenta-pisla-superecki-z-trampom/> (01.03.2025).
4. Макаревська К. «Життя в мене одне, і я зробила свій вибір»: історії українських спортсменок, що стали на захист України. URL: <https://suspilne.media/sport/584225-zitta-v-mene-odne-i-a-zrobila-svij-vibir-istorii-ukrainskih-sportsmenok-so-stali-na-zahist-ukraini/> (01.10.2023).
5. Модіна О. Росія без Олімпіади-2024: «нейтральні», ігри «Дружби» та «жест доброї волі». URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/olimpiyski-ihry-rosiya-zaborona/32909646.html> (17.04.2024).
6. Нікітьонок А. «Світ впізнав Україну завдяки великій силі: як українські спортсмени вітали країну зі святом Дня Незалежності» URL: <https://suspilne.media/sport/820767-svit-vpiznav-ukrainu-zavdaki-velikij-sili-ak-ukrainski-sportsmeni-vitali-krainu-zi-svatom-dna-nezaleznosti/> (24.08.2024).
7. Usyk Foundation. Офіційний сайт URL: <https://usykfoundation.org/uk/>.
8. Продайвода О. «Спортсменів зараз мотивують військові»: реалії підготовки українських олімпійців з дзюдо під обстрілами. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/pidhotovka-ukrayinskykh-olimpiytsiv-z-dzyudo-pid-obstrilamy/33050527.html> (25.07.2024).
9. Суспільне Спорт «Олександр Зінченко став амбасадором ініціативи UNITED24» URL: <https://suspilne.media/sport/492055-oleksandr-zincenko-stav-ambasadorom-iniciativi-united24-vin-cetvertij-sportsmen-ambasador/> (30.05.2023).
